

Jezus w islamie.
*Jak muzułmanie postrzegają osobę Jezusa?*¹

Osoba Jezusa zajmuje w tradycji muzułmańskiej bardzo ważne miejsce. Koran nazywa go po arabsku *Isa* i wymienia to imię ponad 20 razy w 15 rozdziałach (sześć z nich należy do tzw. sur mekkańskich, dziewięć do medyńskich). Muzułmanie czczą Jezusa jako jednego z najważniejszych proroków. Podobnie jak jego poprzednikom, również Jezusowi Stwórca powierzył misję głoszenia ludziom posłuszeństwa wobec jednego i jedyne Boga (19,36).

Jezusowi przypisuje się dzieła, których nie wykonywał nawet Mahomet. Jego wyjątkowość polegała także na tym, że podobnie jak Adam (3,59) nie miał ludzkiego ojca. Poczęty został w cudowny sposób z woli samego Boga. Za pośrednictwem anioła przez tchnienie Ducha Maria stała się brzemienną. W celu uniknięcia szykan ze strony własnej rodziny oddaliła się w miejsce pustynne. Kiedy nadszedł czas porodu, Bóg przez anioła zesłał jej pomoc. Po powrocie do najbliższych pokazała im dziecko, które przemówiło, potwierdzając otrzymane od Boga posłannictwo: *Ja jestem Sługą Bożym. On zesłał mi Księgę i uczynił mnie prorokiem* (19,30). Koran nazywa Jezusa „Synem Marii”, która ze względu na swą dziewiczość zostaje wywyższona „ponad kobietami światów” (3,42). Natomiast nie nazywa go nigdy „Synem Bożym”. Święta Księga islamu wymienia kilka cudów w działalności Jezusa, m.in. stworzenie ptaków z gliny, przywrócenie wzroku niewidomemu, uzdrowienie trędowatego i wskrzeszenie umarłych (5,110). Koran mówi nie tylko o „cudownych znakach” czynionych przez Jezusa, ale uznaje jego samego jako znak, przez który Bóg ogłasza ludzkości prawdę o swym miłosierdziu. Koran wymienia także inne tytuły, które potwierdzają wyjątkowy charakter Jezusa. Zostaje on nazwany „Sługą” (*Abd*), „Prorokiem” (*Nabi*), „Posłańcem” (*Rasul*), „Mesjaszem” (*Al-Masih*), „Słowem Bożym” (*Kalima*), „Duchem Bożym” (*Ruh*) i „Tym, który przyniósł Pismo”, czyli Ewangelię – *Indzil*.

W wersecie: *O Mario! Bóg zwiastuje ci radosną wieść o Słowie pochodzącym od Niego, którego imię Mesjasz, Jezus, syn Marii* (3,45), w którym Jezus zostaje nazwany „Słowem Bożym”, wielu niemuzułmanów doszukuje się chrześcijańskiego rozumienia osoby Chrystusa. To jednak daleko idąca interpretacja, ponieważ tekst koraniczny używa tylko

---

¹ Materiał z audycji nadawanych w Radiu Watykańskim w latach 2006-2009 w cyklu „Wobec islamu”.

pojęcia „Słowo”, nie nadając mu dogmatycznego znaczenia w sensie chrześcijańskim (por. też 4,171).

O ile Koran charakteryzuje Jezusa przez słowa i działanie, o tyle sufizm przedstawia go jako bezdomnego, ascetycznego wędrowca. Jezusem zajmują się również współcześni myśliciele islamscy. Muzułmańscy socjaliści dopatrują się w nim reformatora i „brata Mahometa”, ponieważ obaj podjęli próbę wyzwolenia ludzkości z niesprawiedliwości i tyranii.

Różnice w rozumieniu osoby Jezusa w tradycji chrześcijańskiej i muzułmańskiej dotyczą dwóch podstawowych kwestii. Po pierwsze, mimo wiary w cudowność jego poczęcia i narodzin, muzułmanie odrzucają boskość Jezusa. Według muzułmańskiego credo Jezus był wprawdzie wielkim prorokiem, stojącym nawet tuż za Mahometem (6,83-87), ale pozostał „tylko” człowiekiem. Uznanie boskości Jezusa byłoby dla muzułmanów wykroczeniem przeciw islamskiemu monoteizmowi, który chrześcijański dogmat o Trójcy Świętej uważa za rodzaj politeizmu (4,171; 5,17; 5,72-77). Po drugie, muzułmanie odrzucają fakt ukrzyżowania Jezusa i jego zmartwychwstanie (4,157-158). Ponieważ w islamie nie uznaje się koncepcji grzechu pierworodnego, nie ma konieczności złożenia ofiary za grzechy całej ludzkości – a tym samym potrzeby krzyżowej śmierci Jezusa i jego zmartwychwstania. W soteriologii muzułmańskiej nikt nie może złożyć ofiary za zbawienia drugiego człowieka, ani Jezus, ani nawet Mahomet.

Muzułmanie nie są zgodni co do sposobu, w jaki Jezus zakończył swoje ziemskie życie. Zdecydowana większość komentatorów ortodoksyjnego islamu przyjmuje, że Jezus nie umarł na krzyżu. Koran głosi: *oni ani Go nie zabili, ani Go nie ukrzyżowali, tylko im się tak zdawało; i, zaprawdę, ci, którzy się różnią w tej sprawie, są z pewnością w wątpleniu; oni nie mają o tym żadnej wiedzy, idą tylko za przypuszczeniem; oni Go nie zabili z pewnością. Przeciwnie! Wyniósł Go Bóg do Siebie!* (4,157-158) W ten sposób, według niektórych egzegetów, Bóg uratował Jezusa z rąk oprawców. Krótco po tym umarł, został wskrzeszony i wzięty do nieba. Według opinii innych, wniebowzięcie Jezusa miało miejsce jeszcze za życia, a jego śmierć nastąpi dopiero po powtórnym przyjściu na końcu świata.

Co dokonało się według muzułmanów na krzyżu? Odpowiedź na to pytanie nie jest jednoznaczna. Na podstawie cytowanego wyżej fragmentu Koranu, pewna grupa egzegetów uważa, że Żydom wydawało się, że ukrzyżowali Jezusa. W rzeczywistości Bóg zabrał go jednak do nieba. Większość ortodoksyjnych uczonych muzułmańskich przyjmuje, że na krzyżu zawisł ktoś inny, przypominający Jezusa.

Jezus odegra ważną rolę w czasach ostatecznych. Przybędzie on z nieba jako muzułmanin do Ziemi Świętej, gdzie pokona Antychrysta i odrzuci wszystko, co będzie sprzeczne z przepisami prawa muzułmańskiego; zniszczy wszelkie nieislamskie znaki, przedmioty i budynki (m.in. krzyże, postaci świętych, kościoły i synagogi); złoży świadectwo przeciw żydom i chrześcijanom, doprowadzając nawet do śmierci tych, którzy nie przyjmą wiary muzułmańskiej. Następnie zostanie sprawiedliwym władcą zjednoczonego królestwa, w którym zapanuje pokój. Sam założy rodzinę, a po śmierci zostanie pochowany w Medynie obok Mahometa i pierwszych kalifów: Abu Bakra i Umara. Podczas Sądu Ostatecznego Bóg pozwoli Jezusowi wstawiać się za ludźmi.

Ukazując osobę Jezusa, Święta Księga islamu podkreśla jego posłannictwo i posłuszne wypełnienie prorockiego nakazu. Nie wspomina jednak o jego roli w dziele odkupienia, ponieważ – według islamu – jedynym gwarantem odkupienia człowieka jest Boże miłosierdzie. Przed Bogiem każdy człowiek jest grzesznikiem i odpowiada sam za swoje grzechy. Zgodnie z tą nauką, nikt nie może przejąć odpowiedzialności za grzechy drugiej osoby i umożliwić jej zbawienie. Mimo iż Koran ukazuje w wielu miejscach Jezusa bliskiego chrześcijaństwu, odrzuca jednak to, co dla chrześcijan jest najistotniejsze, a mianowicie prawdę o jego Boskości. W tradycji muzułmańskiej Jezus jest „tylko” wielkim prorokiem w dziejach ludzkości.

P/070216